

Huvudman

Söderhamns kommun
kommunstyrelsen@soderhamn.se

Beslut

Datum 2026-03-26
Dnr SI 2025:10454
Sida **1 (13)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Stenbergaskolan åk 4–9 i Söderhamns kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Söderhamns kommun att senast den **10 augusti 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande extra studietid, särskilt stöd och utredning av ordningsstörande beteende. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Söderhamns kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Söderhamns kommun ska vidta följande åtgärder

Extra studietid

1. Se till att samtliga elever i årskurserna 4–9 erbjuds att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka och anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen. Huvudmannen ska inkomma med antingen schema för årskurserna 4–9 eller annan dokumentation där det framgår när undervisningen är utlagd. Vidare ska det framgå på vilket sätt det möjliggjorts för elever som är i behov av skolskjuts att delta i den extra studietiden. (10 kap. 5 a § skollagen)

Särskilt stöd

2. Se till att, vid minst ett tillfälle innan den 10 augusti 2026, informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav avseende när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd samt skolans rutiner för detta. Inkom med en redogörelse för när och hur informationen har förmedlats. (2 kap. 34 § andra stycket samt 3 kap. 7 § skollagen)
3. Se till att alla elever som, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, befaras inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som

minst ska uppfyllas anmäls till rektorn eller den rektorn delegerat det till. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att extra anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Huvudmannen ska dokumentera hur många anmälningar som inkommit från datum för detta beslut till och med den 10 augusti 2026 och vilket datum anmälan gjorts för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)

4. Se till att beslut om anpassad studiegång innehåller en klagörande motivering utifrån rekvisitet att beslut om anpassad studiegång får fattas om det särskilda stödet inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar. De tre senaste besluten om anpassad studiegång som fattats ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 9 och 12 §§ skollagen, 29 kap. 10 § skollagen samt 32 § förvaltningslagen [2017:900])

Utredning av ordningsstörande beteende

5. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 10 augusti 2026 informera samtlig personal om skyldigheten att utreda orsaker till att en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse. Detta inkluderar information om under vilka förutsättningar en utredning om särskilt stöd ska inledas. Inkom med en redogörelse för hur och när informationen har förmedlats (2 kap. 34 § skollagen, 3 kap. 7 § skollagen och 5 kap. 9–10 §§ skollagen).
6. Se till att saken utreds om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse. Utifrån resultatet av utredningen ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. För varje sådan utredning som startas ska samråd ske med elevens vårdnadshavare. Rektorn ska dokumentera hur många utredningar som startats från datum för detta beslut till och med den 10 augusti 2026. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (5 kap. 9–10 §§ skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser frånvaro och modersmålsundervisning.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till

Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:10454) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2026 inlett en tillsyn av Stenbergaskolan åk 4–9 i Söderhamns kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Stenbergaskolan åk 4–9 följer gällande bestämmelser om extra studietid, modersmålsundervisning, frånvaro, särskilt stöd samt utredning av ordningsstörande beteende.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn mellan den 10 och 17 februari 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. åtgärdsprogram samt beslut om anpassad studiegång. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av scheman för årskurserna 4–6 som Skolinspektionen tagit del av framgår att på onsdagar och torsdagar 14.00–15.00 är extra studietid schemalagd. Av samma scheman framgår att undervisning i modersmål är schemalagd på torsdagar 14.00–15.00 respektive 14.20–15.20.

Av scheman för årskurserna 7–9 som Skolinspektionen tagit del av framgår att varje dag måndag till torsdag 7.45–8.15 är extra studietid schemalagd.

Lärare uppger att elever som läser modersmål somaliska och tigrinja inte har möjlighet att delta på den extra studietiden på torsdagar.

Rektor uppger att hen inte känner till att den extra studietiden och modersmålsundervisningen i somaliska och tigrinja är schemalagda samtidigt och att de behöver se över det.

Rättslig reglering

Elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. Extra studietid ska inte räknas in i den minsta totala undervisningstiden (10 kap. 5 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att alla elever i årskurserna 7–9 erbjuds extra studietid om minst två timmar per vecka. Skolinspektionen bedömer dock att det är en brist att alla elever i årskurserna 4–6 inte erbjuds extra studietid om minst två timmar per vecka.

Av utredningen framgår att den extra studietiden för elever i årskurs 4–6 ligger fördelat med en timme på onsdagar och en timme på torsdagar. De elever som även läser modersmål somaliska eller tigrinja har dessa lektioner, helt eller delvis, samtidigt som en av de två timmarna extra studietid. Skolinspektionen konstaterar därför att det för de elever som läser modersmål somaliska eller tigrinja i årskurs 4–6 inte erbjuds extra studietid om minst två timmar per vecka.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan om behov av utredning av särskilt stöd

Av intervjuer med lärare framkommer olika uppfattningar om hur och när en anmälan om behov av särskilt stöd görs. Några lärare uppger att de muntligen pratar om elever med elevhälsan och andra lärare uppger att en anmälan kan göras digitalt eller via en blankett. Enligt vissa lärare anmäler de inte alltid elever som är i behov av utredning av särskilt stöd, eftersom lärarna upplever att det enda stöd som eleverna kan få vid skolan är att bli placerad i skolans särskilda undervisningsgrupp. En mentor uppger att det har förekommit att lärare inte anmäler behov om utredning av särskilt stöd på grund av att processen uppfattas som tidskrävande.

Lärare ger exempel på ett tiotal elever i mellanstadiet som, trots extra anpassningar, befaras inte uppfylla de kriterier för bedömning eller

betygskriterier som minst ska uppnås. Dessa elever är inte anmälda för behov av utredning av särskilt stöd. Vidare uppger några lärare de upplever att det inte har startats några utredningar om särskilt stöd efter att de har anmält elever för behov av utredning av särskilt stöd.

Elevhälsans representanter uppger att lärare ska anmäla behov av utredning av särskilt stöd via en blankett, men att det kan hända att lärare gör det mer informellt också. Vidare berättar elevhälsans representanter att det tidigare inte har varit tydligt för lärarna hur de ska göra för att anmäla behov om utredning av särskilt stöd och att det därför inte har gjorts anmälningar, vilket inneburit att elever har fallit mellan stolarna. Sedan vårterminens start 2026 har dock rutinen förtydligats enligt representanterna. På frågan om elevhälsan nu får in fler anmälningar sedan rutinerna förtydligats svarar elevhälsans representanter nej.

Specialpedagogen uppger att det finns många elever som inte når de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas, men som varken har åtgärdsprogram eller en utredning om behov av särskilt stöd. Elevhälsans representanter uppger att det har saknats struktur kring arbetet med särskilt stöd och att det är orsaken till att elever som egentligen är i behov av särskilt stöd inte får det.

Rektorn uppger att elevhälsan inte alltid har fått kännedom om elever som är i behov av utredning av särskilt stöd. Hen uppger vidare att hen inte tror att det har varit tydligt för lärarna hur de ska göra för att anmäla behov av utredning av särskilt stöd. Det är osäkert om informationen från lärare om att det finns elever som behöver utredas för behov av särskilt stöd har fastnat hos mentorer eller hos den tidigare rektorn. Framöver kommer rektorn att se till att lärare, elevhälsan och rektorn regelbundet möts för att prata om elever och deras behov. Rektorn uppger att sedan hen började på skolan i januari 2026 har inga anmälningar om behov av utredning av särskilt stöd inkommit. Vidare uppger rektorn att hen har uppmärksammat att det finns elever som har haft F i under lång tid utan att något har hänt och att det tyder på att det är något som inte har fungerat.

Beslut om anpassad studiegång

Skolinspektionen har tagit del av elva beslut om anpassad studiegång med tillhörande åtgärdsprogram. Samtliga av dessa elever tillhör en särskild undervisningsgrupp. Av samtliga beslut om anpassad studiegång framgår att underlaget för beslutet är elevens åtgärdsprogram. Åtminstone nio av dessa åtgärdsprogram saknar en motivering till att elevens behov består i att den behöver en anpassad studiegång.

Av intervjuer med mentorer och elevhälsan framgår att alla elever som går i den särskilda undervisningsgruppen även har beslut om anpassad studiegång. Den särskilda undervisningsgruppen har kortare dagar och ingen av eleverna har möjlighet att läsa ett modernt språk. På en fråga om

det finns elever som begränsas av att inte kunna läsa moderna språk svarar elevhälsans representanter att det kan finnas någon elev som gör det.

Elevhälsans representanter uppger att de inte varit med i processen kring anpassad studiegång för de elever som har det. Det har varit den tidigare rektorn som har hållit i det, inte heller den tidigare specialpedagogen var inblandad i processen kring anpassad studiegång enligt elevhälsans representanter. Vidare uppger de att det inte finns någon utredning som ligger till grund för beslutet på anpassad studiegång.

Rektorn uppger att tidigare har skolan inte alltid tittat på elevernas behov då beslut om anpassad studiegång fattats och att det inte har utvärderats och följts upp ordentligt.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att den personal som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för ges möjligheter till kompetensutveckling och att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § skollagen).

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Alla som arbetar i skolan har ett ansvar för att uppmärksamma de elever som behöver särskilda stödåtgärder och att föra detta vidare till rektorn. Anmälningsskyldigheten kan i det enskilda fallet gälla en lärare, personal inom elevhälsan eller annan skolpersonal. Vem som är anmälningsskyldig beror på i vilket sammanhang stödbehovet blir känt. Om en elevs stödbehov uppmärksammas av en lärare inom ramen för den undervisning som läraren ansvarar för, är läraren skyldig att anmäla detta till rektorn. Med uttrycket "andra svårigheter i sin skolsituation" avses sådana situationer där en elev behöver särskilt stöd även om det just då inte finns anledning befara att han eller hon inte ska nå de kunskapskrav som minst ska nås (prop. 2009/10:165, s. 664).

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får beslut om avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen fattas (anpassad studiegång) (3 kap. 12 § skollagen).

I ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild enligt skollagen hos offentliga och enskilda huvudmän, är vissa bestämmelser enligt förvaltningslagen tillämpliga (29 kap. 10 § skollagen). Detta gäller bland annat dokumentation och motivering av beslut (31–33 §§ förvaltningslagen).

Ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska innehålla en klagörande motivering om det inte är uppenbart obehövligt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som varit avgörande för myndighetens ställningstagande (32 § förvaltningslagen).

Skolinspektionens bedömning

Anmälan om behov av utredning av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i verksamheten när det gäller att anmäla elevers behov av särskilt stöd. Av utredningen framgår att det finns elever som, trots extra anpassningar, riskerar att inte uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och som ändå inte har anmälts eller utretts för behov av särskilt stöd.

Skolinspektionen konstaterar att det råder otydligheter avseende skolans arbete och rutiner vad gäller arbetet med särskilt stöd. Detta bekräftas av såväl lärare, elevhälsa och rektor. Av utredningen framgår att lärare uppger att det finns ett tiotal elever i mellanstadiet som, trots extra anpassningar, befaras inte uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas. Dessa elever har lärarna inte anmält för behov av utredning av särskilt stöd, vilket är en brist.

Specialpedagogen bekräftar att det finns flera elever som inte når de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas, men som varken har åtgärdsprogram eller en utredning om behov av särskilt stöd. Rektorn har uppmärksammat att det råder oklarheter kring anmälan om behov av särskilt stöd och har under vårterminen 2026 inlett ett arbete med att tydliggöra detta.

Lärare har enligt skollagen en skyldighet att anmäla om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Skolinspektionen konstaterar avslutningsvis att det också av utredningen framkommit utsagor från lärare om att det tidigare inte alltid har startats utredning om särskilt stöd efter en anmälan samt att det ibland upplevts ta lång tid innan elever får stöd. Skolinspektionen förutsätter att rektorn i fortsättningen ser till att, efter inkommen anmälan, skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd.

Beslut om anpassad studiegång

Av utredningen framgår vidare att beslut om anpassad studiegång saknar klargörande motivering, vilket är en brist. Samtliga elever som går i den särskilda undervisningsgruppen har anpassad studiegång oavsett om det i utredningen om särskilt framkommit om det finns behov av det eller inte. Såväl representanter för elevhälsan som rektorn uppger att de inte är säkra på om det verkligen är så att det är elevernas behov som ligger till grund för beslutet om anpassad studiegång.

Beslut om anpassad studiegång är en ingripande åtgärd som kan få stor betydelse för en elevs framtida skolgång. Det är därför av vikt att beslut om en sådan åtgärd innefattar en klargörande motivering till beslutet samt att det är tydligt för eleven och dennes vårdnadshavare vad beslutet innebär.

Ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever och klasslärarna på mellanstadiet uppger att det finns flera elever i en årskurs som dagligen stör ordningen. Det handlar bland annat om att de slår på fönster, klättrar upp på skåp, samt kastar stolar och pennor. Klasslärarna i de andra årskurserna på mellanstadiet uppger att de aktuella eleverna även stör eleverna i deras klasser. En lärare uppger att hen inte tror att det kommer att gå att genomföra de nationella proven på ett bra sätt på grund av att dessa elever stör. Vidare uppger klasslärarna att de övriga eleverna förvisso upplever att de är trygga, men de är trötta på situationen och klasslärarna tror att kanske inte alla elever egentligen är helt trygga. Andra lärare som undervisar eleverna på mellanstadiet uppger att det största problemet med eleverna är språkbruket. På frågan om det gjorts några utredningar om ordningsstörande beteende uppger lärarna att de inte vet om det gjorts. De har dock haft regelbunden kontakt med vårdnadshavare utan att det har blivit någon förbättring.

Elevhälsans representanter uppger att de inte känner till om det har gjorts några utredningar om ordningsstörande beteenden för de elever som upprepat stör ordningen. Representanterna uppger att de har diskuterat studieron på gruppnivå. De känner även till att det har gjorts en del organisationsförändringar i den aktuella årskursen. Bland annat har

klassen delats upp i en större och en mindre grupp. Den insatsen håller på att utvärderas.

Rektorn uppger att hen känner till att det är stökigt i den aktuella årskursen och att hen tror att de behöver se till så att alla som arbetar med gruppen har samsyn kring hur de ska hantera elevernas beteende. Vidare uppger rektorn att hen letat efter om det finns några utredningar om ordningsstörande beteende för de berörda eleverna men inte funnit några. Dock säger rektorn att hen vill vänta med att göra utredningar till dess att hen vet att skolan har gjort det som de kan först. Hen vill inte lägga ansvaret på eleverna utan tror att skolan behöver ändra hur de arbetar med eleverna först för att säkerställa att det inte är det som är problemet, snarare än att det är eleverna. Rektorn uppger att skolan behöver arbeta med struktur och rutiner innan de börjar utreda elevernas ordningsstörande beteende.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att saken utreds om en elev vid upprepade tillfällen stör ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid utredningen ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende (5 kap. 9–10 §§ skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att utreda bakomliggande orsaker till elevers ordningsstörande beteende.

Av utredningen i ärendet framgår att det finns flera elever på skolan som vid upprepade tillfällen stör ordningen eller har ett olämpligt beteende. Skolan har i flera fall inte utrett orsaker till elevers ordningsstörande beteende trots att skolan haft kännedom om att eleven upprepat stör ordningen. Att en elevs ordningsstörande beteende uppmärksammas och utreds är viktigt för att komma fram till vilka åtgärder som behövs för att möta elevens behov och stötta eleven i att förändra sitt beteende. Orsakerna till ett ordningsstörande beteende är individuella och behöver utredas och analyseras utifrån elevens individuella situation. Om det vid en sådan utredning framkommer att förutsättningarna för en utredning av elevers behov av särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Söderhamns kommun verksamhet vid Stenbergaskolan åk 4–9 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller extra studietid, särskilt stöd och utreda ordningsstörande beteende. Det finns därför skäl att förelägga Söderhamns kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Information till vårdnadshavare om ogiltig frånvaro

Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att lärarna registrerar elevfrånvaro i skolans lärplattform vid varje lektion. Om en elev uteblir från skolan och frånvaro inte är inlagd som giltig frånvaro skickas automatiskt ett meddelande till vårdnadshavare.

Enligt inkommen skriftlig information från huvudmannen framgår att vårdnadshavare kontaktas via telefon senast på första rasten vid ogiltig frånvaro. På mellanstadiet har klasslärarna kontakt med vårdnadshavare och på högstadiet är det främst heltidsmentorerna som kontaktar vårdnadshavare.

Skolans arbete med frånvaroutredningar

Av intervjuer med lärarna framgår att rutinerna har förändrats något sedan rektorsbytet i januari 2026 och att de nu får en lista med elevers frånvaro under en fyraveckorsperiod. I den listan ska de ange orsaker till att eleven varit frånvarande om frånvaron överstiger tio procent. I de fall de inte känner till orsaken till frånvaron har lärarna färdiga frågeställningar som de ska gå igenom med eleven. Underlaget lämnar de sedan till elevhälsoteamet.

I intervju uppger mentorer att de får listor med frånvarostatistik och går igenom dem samt tittar även på om närvaron är återkommande eller spridd över tid. De uppger vidare att det inte finns någon uttalad gräns för när frånvaron anses vara problematisk. I stället tittar de på mönster och på helhetsbilden, även en låg frånvaro kan ses som problematisk om den exempelvis följer ett tydligt mönster. Mentorerna går igenom aktuella

elever med elevhälsoteamet i ett möte där mentorerna och rektorn sitter med.

Elevhälsan uppger att de går igenom listorna med elever med oroande frånvaro och startar frånvaroutredning vid behov. En representant för elevhälsan säger att den nya rektorn tagit tag i frånvaroutredningar och förtydligat vad som ska göras.

Rektorn uppger att rutinen för frånvarohantering inte riktigt fungerat på skolan tidigare. Hen har tagit med sig rutinen från sin tidigare skola och infört på Stenbergaskolan. Den utgår från den rutin som Skolinspektionen skriftligen tagit del av inför besöket och innebär att klasslärarna respektive mentorer ska titta på frånvarostatistiken och återkomma med förklaringar till varför elever är frånvarande. Den informationen ligger sedan till grund för om rektorn ska besluta om en frånvaroutredning ska starta eller ej. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök hade den första omgången med frånvarostatistik inte hunnits gå igenom.

I samband med kommunikering efter besök uppger rektorn att 26 frånvaroutredningar startat efter Skolinspektionens besök vilket rektorn även muntligen informerat huvudmannen om.

Rättslig reglering

En elev i grundskolan ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. Om en elev i grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande (7 kap. 17 § skollagen).

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Söderhamns kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller frånvarohantering. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Modersmålsundervisning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av underlag som huvudmannen har skickat inför tillsynsbesöket, där framkommer att information om rätten till modersmålsundervisning skickas ut till vårdnadshavare inför att eleven ska börja på skolan. Vidare framgår att undervisning i modersmål bedrivs i somaliska, arabiska, tigrinja och persiska på skolan. Det framgår även att det finns två elever som önskar läsa finska men som inte kan göra det då det saknas lärare. Huvudmannen jobbar med att försöka rekrytera lärare i finska.

Lärare och mentorer samt elevhälsans representanter uppger att elever och deras vårdnadshavare informeras om rätten att läsa modersmål vid inskrivningssamtalen när elever börjar vid skolan.

Rektorn uppger att det inom kommunen finns en rutin kring modersmål, om elever med annat modersmål än svenska börjar på skolan så får de information om rätten till modersmålsundervisning. Oftast sker det en överlämning från tidigare skola om de har haft undervisning i modersmål där.

Rektorn bekräftar i intervju att det finns en elev som vill läsa finska som modersmål men att det saknas en lärare i finska. En annons har legat ute sedan augusti då den förra läraren som bedrev fjärrundervisning slutade. Vid tiden för Skolinspektionens besök var en intervju inbokad med en lärare för fjärrundervisning, men i kommunikationen efter besöket meddelade rektorn att den sökande tackat nej. Skolan fortsätter sökandet efter en lärare och annonsen kommer att ligga kvar. Skolan har även varit i kontakt med grannkommuner samt ideella organisationer för att försöka hitta en lärare, men hittills utan resultat.

Rättslig reglering

En elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i det språket om det är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet och eleven har grundläggande kunskaper i språket. En elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk (10 kap. 7 § skollagen).

Modersmålsundervisning får anordnas som språkval i grundskolan, inom ramen för skolans val eller utanför den garanterade undervisningstiden (5 kap. 8 § skolförordningen).

Huvudmannen är skyldig att anordna modersmålsundervisning i ett språk endast om minst fem elever som ska erbjudas modersmålsundervisning i

språket önskar sådan undervisning, och det finns en lämplig lärare. Begränsningen avseende att det måste finnas minst fem elever för att huvudmannen ska vara skyldig att anordna undervisning i modersmålet gäller inte de inte nationella minoritetsspråken (5 kap. 10 § skolförordningen [2011:185]).

Skolan ska klargöra för elever och vårdnadshavare vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har (förordning [2010:37] om läroplan för grundskolan, nedan kallad Lgr 22, avsnitt 1 Rättigheter och skyldigheter).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav avseende modersmålsundervisning.

Av utredningen framgår att det finns elever som önskat modersmålsundervisning i ett av de nationella minoritetsspråken, men som inte får det på grund av att det inte finns någon lämplig lärare att tillgå. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen fortsättningsvis vidtar åtgärder för att försöka hitta en lämplig lärare. Sammanfattningsvis ska ärendet avslutas i denna del.

X Lisa Naudot Bergh

Beslutsfattare
Signerat av: Lisa Naudot Bergh

X Mattias Ryd

Föredragande
Signerat av: Mattias Ryd

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Andreas Näslund medverkat.